

Brusel 5. června 2026
(OR. en)

10067/26

SCH-EVAL 27
JAI 717
COMIX 130
SCHENGEN 14
CH
IS
LI
NO

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Datum:	4. června 2026
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Závěry Rady o posílení správy Schengenu na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni

Delegace nalezou v příloze závěry Rady o posílení správy Schengenu na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni ve znění schváleném Radou pro spravedlnost a vnitřní věci na jejím 4179. zasedání konaném dne 4. června 2026.

Závěry Rady o posílení správy Schengenu na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni

Schengen se vyvinul v robustní, jedinečný a komplexní systém, v němž musí být různé složky prováděny soudržným a koordinovaným způsobem, aby se zvýšila naše kolektivní odolnost.

Dobře fungující schengenský prostor vyžaduje unijní a vnitrostátní správní rámce, které se vzájemně posilují a propojují všechny příslušné oblasti politiky, jakož i prováděcí orgány. Tyto rámce sestávají ze souboru pravidel, postupů a činností, které umožňují účinné provádění schengenského *acquis*, čímž zajišťují volný pohyb osob přes vnitřní hranice, posilují správu vnějších hranic a udržují vysokou úroveň vnitřní bezpečnosti.

Poskytují koordinovaný a soudržný přístup k řešení aktuálních výzev, které mohou mít dopad na schengenský prostor. V tomto ohledu by měly být náležitě zohledněny oblasti politiky související s migrací, neboť nelegální migrace a nedovolený druhotný pohyb – i přes klesající trendy –, stejně jako účelové využívání migrace nadále představují významnou výzvu pro dobře fungující schengenský prostor.

Navzdory nepřetržitému úsilí o posílení schengenského prostoru, jež bylo v posledních letech vyvíjeno, přetrvávají v provádění schengenského *acquis* určité nedostatky. Řada doporučení ze schengenských hodnocení zůstává nevyřešena, značný počet byl vyřešen jen částečně a provádění některých dalších doporučení trvá dlouho. Z některých výsledků schengenských hodnocení vyplývá, že neúčinná vnitrostátní správa Schengenu může mít nepříznivý dopad na vnitrostátní výkonnost, což ovlivňuje fungování schengenského prostoru jako celku, a tedy potenciálně i vzájemnou důvěru mezi členskými státy.

Zároveň je třeba posílit správní rámce EU jakožto zásadní prvek správy schengenského prostoru. Nejnaléhavější nedostatky, zjištěné pomocí stávajících nástrojů, by následně měly být předmětem strategických jednání v rámci Rady, a to jak na politické, tak na technické úrovni.

Při respektování specifík a zavedených správních struktur jednotlivých členských států má řádná správa na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU klíčový význam pro rozvoj a provádění strategických procesů, mimo jiné pokud jde o integrovanou správu hranic a související rozvoj schopností, vnitřní bezpečnost a účinné využívání finančních prostředků EU a členských států, aby byly řešeny zjištěné nedostatky a prováděny schengenské priority. Soudržné správní rámce na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU rovněž přispívají k připravenosti na krize, zejména pokud jde o plánování pro nepředvídané události spojené s integrovanou správou hranic.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti:

Pokud jde o správu Schengenu na úrovni EU:

1. Rada připomíná schengenské prohlášení ze dne 12. června 2025¹, v němž se zdůrazňuje, že je důležité dále konsolidovat správu Schengenu na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni, a v němž se dále uvádí, že schengenský prostor bez kontrol na vnitřních hranicích je východiskem svobody pohybu a podporuje sociální soudržnost a hospodářský růst, přičemž dočasné znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích by mělo zůstat krajním opatřením.
2. Rada rovněž připomíná závěry Evropské rady ze dne 19. března 2026², zejména bod 31, který se týká zamezování vzniku překážek v oblasti všech čtyř svobod a jejich odstraňování v zájmu konkurenceschopnosti a fungování jednotného trhu.

¹ Dokument 10068/25.

² Schengenský prostor jako základní nástroj jednotného trhu je rozhodující hnací silou hospodářského růstu a konkurenceschopnosti (dokument EUCO 1/26).

3. Rada připomíná strategické směry pro legislativní a operativní plánování v prostoru svobody, bezpečnosti a práva³.
4. Rada oceňuje schengenský hodnotící a monitorovací mechanismus⁴ coby hlavní mechanismus kontroly kvality na úrovni EU, jenž zaručuje řádné fungování schengenského prostoru a hodnocení zranitelnosti⁵ v oblasti správy hranic. Zdůrazňuje i význam zprávy o stavu Schengenu, schengenského barometru a srovnávacího přehledu stavu Schengenu. Měly by poskytovat sdílené komplexní posouzení fungování schengenského prostoru založené na datech a analýzách, které slouží jako východisko pro tvorbu politik založenou na důkazech. Tyto nástroje by měly stručně a výstižně identifikovat výsledky a nedostatky s největším dopadem v celém schengenském prostoru, a podpořit tak Radu a její přípravné orgány při vymezování klíčových oblastí pro následná opatření, mimo jiné prostřednictvím jednání v příslušných pracovních skupinách a rozhodování v Schengenské radě. V tomto ohledu by měla Komise při přípravě barometru jasně zdůraznit politický rozměr zjištěných výsledků a nedostatků, přičemž je třeba soustavně zlepšovat jeho metodiku. Zpráva o stavu Schengenu a schengenský barometr musí být vždy před jednáním v příslušných pracovních skupinách v dostatečném předstihu sdíleny s Radou, aby bylo možné cíleně připravit zasedání schengenské rady.

³ Dokument 16343/24.

⁴ Nařízení Rady (EU) 2022/922 ze dne 9. června 2022 o vytvoření a fungování hodnotícího a monitorovacího mechanismu k ověření uplatňování schengenského *acquis* a o zrušení nařízení (EU) č. 1053/2013.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ze dne 13. listopadu 2019 o Evropské pohraniční a pobřežní strážci a o zrušení nařízení (EU) č. 1052/2013 a (EU) 2016/1624.

5. Schengenská rada posílila politické řízení schengenského prostoru. Jejím úkolem je zajistit větší soudržnost mezi technickými hodnoceními a politickým řízením Schengenu. V uplynulých letech bylo při posilování správy Schengenu dosaženo pokroku, a proto by mělo být na unijní i vnitrostátní úrovni i nadále prioritizováno využívání dostupných nástrojů EU, přičemž by se měl klást větší důraz na strukturovaný návazný proces na úrovni EU, mimo jiné prostřednictvím uskutečňování specializovaných diskusí v příslušných přípravných orgánech Rady s cílem určit oblasti, které vyžadují další opatření. V tomto směru Rada vyzývá Komisi, aby v souladu se svými stávajícími pravomocemi pravidelně poskytovala přehled následných opatření přijatých v reakci na zjištění učiněná prostřednictvím schengenského barometru.
6. Rada proto posiluje svůj politický závazek důsledně a včas pokračovat v provádění doporučení vyplývajících ze schengenských hodnocení, a to s podporou ze strany Komise a příslušných agentur EU. Bude tak schopna udržet vysokou úroveň odpovědnosti a podporovat vzájemnou důvěru mezi členskými státy.
7. Rada by ve stejném duchu s podporou Komise a příslušných agentur EU měla využít všechny dostupné rámce pro dialog na úrovni EU k aktivnímu řešení přetrvávajících nedostatků v uplatňování *acquis*.
8. Rada vyzývá Evropskou komisi a příslušné agentury EU, aby v souladu se svými příslušnými pravomocemi prostřednictvím pravidelných situačních přehledů a analytických zpráv o stavu Schengenu zlepšily informovanost o situaci. Komise by měla v souladu s bodem 4 výše a v úzké spolupráci s agenturami EU a členskými státy pokračovat ve vypracovávání zpráv o stavu Schengenu, schengenského barometru a srovnávacího přehledu stavu Schengenu.
9. Rada rovněž vyzývá příslušné agentury EU, aby pokračovaly v rozvoji svých vzdělávacích kapacit v souladu se svými příslušnými pravomocemi a potřebami členských států a aby mezi sebou úzce spolupracovaly s cílem zvýšit součinnost, zabránit překrývání a umožnit rychlou reakci na měnící se potřeby.

Pokud jde o správu Schengenu na vnitrostátní úrovni:

10. Rada vyzývá členské státy, aby pokračovaly v upevňování silného politického vedení při dohledu nad činnostmi souvisejícími se Schengenem a jejich koordinaci, včetně provádění priorit a opatření cyklu Schengenské rady.
11. Za tímto účelem se členské státy vyzývají, aby nadále rozvíjely svůj integrovaný meziresortní přístup a zajistily soudržná a koordinovaná opatření ve všech relevantních oblastech politiky i v souvisejících oblastech s potenciálním dopadem na Schengen, jako je migrace, a to při současném dodržování základních práv včetně ochrany osobních údajů.
12. Tento soudržný a komplexní přístup zahrnující všechny oblasti schengenské politiky by mohlo podpořit zavedení dobře fungujících vnitrostátních opatření pro kontrolu kvality, jež by si členské státy uspořádaly tak, aby vyhovovala jejich příslušným specifickým potřebám a strukturám, v souladu se stávajícími ustanoveními schengenského *acquis*.
13. Aniž by se předjímala jednání o příštím víceletém finančním rámci, je třeba náležitě zohlednit skutečnost, že k provádění a rozvoji schengenského rámce je zapotřebí disponovat odpovídajícími zdroji. Je to zásadní pro účinné provádění unijních a vnitrostátních kapacit a pohotovostních plánů, jež není možné zajistit bez dostatečného počtu pracovníků, důkladné odborné přípravy, odpovídající infrastruktury a vybavení, pravidelného testování a aktualizací, přičemž je třeba zohlednit rovněž podporu ze strany agentur EU.